

Jæren september 2023

Melke kvalitet og innmålt liter melk

2023	Innmålt melk	Elitemelk	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Fett	Protein	Celletal	Bacto
Juni	6 420 170	94,1 %	5,6 %	0,0 %	0,3 %	4,36 %	3,43 %	160	34
Juli	6 564 350	94,4 %	5,1 %	0,4 %	0,1 %	4,34 %	3,44 %	157	31
August	6 437 133	97,5 %	2,4 %	0,1 %	0,0 %	4,38 %	3,51 %	153	24
Sum	52 123 026	96,4 %	3,1 %	0,4 %	0,1 %	4,47 %	3,47 %	148	30

Tabell 1: Mengde og kvalitet på innmålt liter mjølk til Q-Meieriene avd. Jæren 2022

Melkefordeling Q		
August 2023	Jæren	Gausdal
Melk fra egne produsenter	6 437 133	1 274 049
Kjøp av TINE	2 817 328	1 612 910

Kvalitet august

Hele 97,5% av melken ble avregnet som elitemelk i august, fantastisk bra! Vi har hatt et tilfelle med antibiotika melk i august og en unormal melk. To kammer er blitt destruert grunnet for høye verdier på bactoscan. Både fett og protein har hatt en liten økning i august. Se verdier i tabell.

Legg merke til kjøp melk fra Tine på Jæren, 2,8 millioner liter i august. Dette er rekord. Vi har overtatt noen ruter fra Gausdal. Det er kjørt 9,25 millioner liter igjennom anlegget i august eller ca 400.000 liter hver dag. Målet må være å fort komme over 10 millioner liter i måneden gjennom fabrikkene. Vi har opprettet en venteliste for overgang fra Tine til Q. Vi kan ikke ta inn flere produsenter før våre rammevilkår er avklart.

Solcelle

Vi har hatt en prosess med fire leverandører av solceller til Kavli og Q sine fabrikker i Norge og utlandet. Det er ennå ikke tatt en beslutning hvem som blir valgt til leverandør. Tilbudene skal behandles av styret i høst og etter dette blir det tatt en beslutning.

Vi har vært på befaring med disse aktørene og sett på mange tak ute hos bøndene våre. De laveste prisene får du på ståttak hvor beslag kan skrues rett i taket og hvor det er kjørevei langs sidene. Det er også en fordel at det ikke er for høyt fra bakke til tak siden det vil koste mer med høyt stillas. Avstand til sikringsskap og mulighet for kabling vil også ha betydning for prisen. Hvordan bygning ligger i forhold til himmelretning, sol og takvinkel vil også ha stor betydning for hvor stor produksjon det blir totalt.

Et anlegg på 100 kWp kan levere 100 kWp hvis det ligger sørvendt, men kanskje ned mot 70 kWp hvis det er skyggeområder eller ligger feil i forhold til solen. Prisen blir høyere pr. kWh på et lite anlegg i forhold til et større anlegg. Hvis du har 3 fas 400 volt strøm inn blir prisen lavere i forhold til 230 volt. Området vårt på Jæren langs kysten skal være godt egnet for solstrøm.

Lønnsomhet i et slikt anlegg er selvsagt avhengig av hvordan strømprisen blir framover. Vi har sett at de siste som har søkt støtte til Innovasjon Norge har fått lavere støtte sats grunnet mange søknader. Siden det var så stor interesse for solceller vil jeg komme tilbake når vi har tatt en beslutning og gi en ca pris. Men som dere ser må nesten den enkelte hente inn eget tilbud siden det er flere ting som påvirker prisen og det er mange flinke aktører på markedet.

Naturkatastrofer og dyresykdommer.

Q-Meieriene hadde møte med lederne i produsentlaga på Jæren og Gausdal mandag 21.08.2023. Grunnen for møtet var å informere om flommen i Gausdal og sykdom i besetning på Jæren som gjør at Q ikke kan hente melk. Inntransport i Gausdal hadde utfordrende kjøreforhold i møte med (Hans) flommen. Vi hadde et vogntog som reiste ut tirsdagen som ikke kom hjem før fredag kveld. Onsdag 9. august var det ikke veier å kjøre på og det ble ikke hentet melk denne dagen. Torsdag 10. august fikk vi kjørt de innstilte rutene fra onsdag og ordinær henting torsdag. Vi hadde bare et par produsenter hvor det var umulig å komme fram med melkebil og melken ble slått ut. Denne gang var vi heldig, men vi vet at dette vil skje igjen. Q-Meieriene har ikke forsikring for naturkatastrofer og dyresykdommer som skjer ute på gårdene. Vi har tatt fram regelverk og ser at vi har skrevet at Q-meieriene vil sammen med Q-produsentene finne løsning slik at melkehenting kan gjenopptas så snart som mulig ved naturkatastrofer. Vi mener denne teksten ikke er god nok. Kvalitetsregelverket vårt beskriver ikke ansvarsforhold i situasjoner der vi ikke klarer å hente melka på grunn av ras/stengte veier. Hvem skal ha det økonomiske ansvaret, skal det belastes fellesskapet slik som det gjøres i Tine? Produsentlagslederne ved begge meieriene er allerede involvert, og vi setter stor pris på innspill til produsentlag hvordan vi løser dette i fremtidige situasjoner.

Transportgaranti

Utenfor Q-produsenten sin kontroll:

Ved forhold som Q-produsenten ikke rår over som naturkatastrofer og streik, skal Q-produsenten varsle dette til produsenttjenesten ved Q-meieriene. Q-meieriene vil sammen med Q-produsenten finne løsning slik at melkehenting kan gjenopptas så snart som mulig.

Innenfor Q-produsentens kontroll:

Q-produsenten er ansvarlig at gårdsveien holder den standard som er beskrevet i kap. 1.1 første avsnitt. Ved strømbrytning eller feil ved gårdens elektriske anlegg er ikke Q-meieriene pliktige til å erstatte melken.

Vi hører at Norsk melkeråvare praktiserer at melk som blir slått ut vil bli erstattet av fellesskapet. Tidligere hadde Q større mulighet til å justere prisen mot Tine sin basispris. Etter nytt regelverk for betaling av melk i Norsk melkeråvare justeres basispris hver måned. En slik hendelse som skjedde med flommen, kan fort redusere prisen for alle produsenter med et par øre.

På Jæren har vi en produsent som har storfe som har testet positivt på storfe tuberkulose. Mattilsynet sier vi kan hente melken siden vi pasteuriserer melken. Tine sier de ikke kan kjøpe fløte av oss hvis vi henter hos denne produsenten. Vi har på grunnlag av dette besluttet at melk fra denne besetningen skal slås ut inntil videre. Mattilsynet sier det vil gå minimum 6 måneder før produsenten kan bli frigitt restriksjoner. Hvem skal betale for at melk blir slått ut i et halvt år hos denne produsent? Hvis fellesskapet i Q skal dekke denne utgift slik som Norsk melkeråvare gjør vil alle dere produsenter få redusert melkepris på 1,5 øre i den perioden vi slår ut melk. Denne produsenten har også en god avbruddsforsikring for sin drift. Forsikring ønsker ikke å betale for melk og kjøtt så lenge Mattilsynet ikke gir forbud mot salg av melk og kjøtt. Vi har bedt Mattilsynet om møte slik at vi får forklart dem den vanskelige situasjonen de setter næringen og produsenten i. Hvis det er sykdom i en besetning som gjør at meieri og kjøttbransjen ikke kan bruke og foredle produkter så får stat eller forsikring ordne opp. Disse to tilfellene vi har nå er mulig å håndtere. Grunnen til at vi trenger å diskutere dette med produsentlag er hva gjør vi hvis det blir et større sykdomsutbrudd på Jæren, eller en ny vinter med snøstorm som gjør at vi ikke klarer å hente melken. Q vil fort få store utfordringer i slike tilfeller og kan ikke ta hele kostnaden med slike uforutsette hendelser.

Det er planlagt produsentmøte i høst. Vi tar en gjennomgang av disse sakene her og en status hvordan melkeprisen i Q ser ut i forhold til det nye betalingssystemet i Tine.